

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 166

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 4 martie 2016

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 855 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	2-5		9-12
Decizia nr. 865 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	5-9		
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
223. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind modificarea Ordinului ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 549/2006 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului „Declarație privind obligațiile la Fondul pentru mediu” și a instrucțiunilor de completare și depunere a acestuia			13
2.097. — Ordin al ministrului culturii pentru acreditarea Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova din Ploiești.....			14
2.098. — Ordin al ministrului culturii pentru reacreditarea Muzeului Marinei Române din Constanța			14
ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE			
106. — Ordin pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 280/2015 privind constituirea Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice			15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 855**

din 10 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Aza Crișan în Dosarul nr. 4.381/62/2014 al Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 981D/2015 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Cu privire la autoarea excepției, Aza Crișan, citată în cauză, magistratul-asistent arată că dovada privind îndeplinirea procedurii de citare a fost restituită cu mențiunea că aceasta este decedată. De asemenea, arată că, la dosar, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Precizează că instituirea unor norme procedurale privind efectuarea plății despăgubirilor convenite în temeiul Legii

nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003 nu afectează în substanța sa dreptul de proprietate privată și că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, fără a putea fi considerate contrare principiului neretroactivității legii. De asemenea, nu poate fi reținută nici încălcarea art. 16 din Constituție, deoarece tratamentul juridic aplicat beneficiarilor rezultă din normele legale în vigoare la momentul plății despăgubirilor conform principiului *tempus regit actum*.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 22 aprilie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.381/62/2014, **Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Aza Crișan într-o cauză având ca obiect obligarea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de a dispune plata despăgubirilor stabilite în temeiul Legii nr. 290/2003.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține că prevederile art. 3 alin. (2) teza finală din Legea nr. 164/2014, interpretate în sensul că termenul prevăzute la art. 10 alin. (1) din același act normativ se aplică „și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești”, reprezintă o implicare a statului, ca parte, în procesele aflate în curs, dacă influențează rezultatul procesului sau creează un dezavantaj substanțial între părțile din proces ori înlătură o cale eficientă de soluționare a pretențiilor reclamantului. Aplicarea termenelor prevăzute de noua legislație are ca efect amânarea rezolvării cauzelor aflate pe rolul instanțelor și obligarea

persoanelor, care au fost diligente în a se adresa justiției, la suportarea unei sarcini suplimentare față de deja cunoscuta inactivitate a autorităților. Introducerea în cadrul unui proces în curs a unui impediment care tinde să nege dreptul de acces liber la justiție al persoanei interesate încalcă prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție. Faptul că, în cursul judecării cauzei în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, a fost adoptată Legea nr. 164/2014, care reglementează alte termene și condiții decât cele de la momentul formulării și înregistrării cererii de chemare în judecată, nesocotește principiul neretroactivității legii, iar aplicarea noilor termene de plată a despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute de art. 9 lit. a) și b) din lege conduce la respingerea cererii de chemare în judecată ca prematur introdusă.

6. Referitor la prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, susține că acestea contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, prin crearea unor situații discriminatorii pentru aceleași categorii de persoane, și anume persoanele îndreptățite la despăgubiri în temeiul legilor nr. 9/1998, nr. 290/2003 și nr. 393/2006. Aceste prevederi ale actului normativ criticat încalcă flagrant dispozițiile constituționale care consacră și garantează dreptul de proprietate privată și creanțele asupra statului. De asemenea, se impune a fi analizat dacă „termenul de 5 ani în care a fost eşalonată plata unei creanțe asupra statului este unul rezonabil, de natură a nu afecta, în sensul art. 115 alin. (6) din Constituție”, dreptul fundamental la proprietate, pe de o parte, iar pe de altă parte, dacă durata de eşalonare a plăților acestei creanțe respectă exigențele caracterului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare, în sensul art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

7. În susținerea criticii de neconstituționalitate, autoarea excepției invocă deciziile Curții Constituționale nr. 528 din 12 decembrie 2013 și nr. 88 din 27 februarie 2014.

8. Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Normele procedurale instituite prin art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 vizează modalitatea de efectuare a plății despăgubirilor stabilite deja prin actele administrative prevăzute de art. 9 lit. a) și b) din lege, astfel încât nu poate fi vorba de o încălcare a principiului neretroactivității. Normele procedurale respective se aplică persoanelor care dețin o hotărâre a comisiei județene sau un ordin emis de șeful Cancelariei Primului-Ministru, în temeiul Legii nr. 9/1998, și nu încalcă dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, principiul egalității și nici principiul liberului acces la justiție. În fine, instanța judecătorească apreciază că termenul de 5 ani, instituit de art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, reprezintă un termen rezonabil pentru punerea în executare a titlurilor privind plata despăgubirilor, dispuse în temeiul Legii nr. 9/1998.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014, dispoziții care au următorul cuprins:

— Art. 3 alin. (2): „*Dispozițiile prezentei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare.*”;

— Art. 10 alin. (1): „*Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.*”

13. În opinia autoarei excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2) care consacră principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, Curtea reține că autoarea excepției de neconstituționalitate este titularul unui drept de despăgubire, stabilit în temeiul Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, pentru care nu a fost efectuată plata. Astfel, o dată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014, plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) din lege, și anume hotărârea comisiei județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, emisă înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015, conform art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, iar pentru fiecare tranșă anuală, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată, conform art. 10 alin. (6) din lege. Plata sumelor stabilite prin titlurile de plată se efectuează de către Ministerul Finanțelor Publice, în termen de cel mult 180 de zile de la data emiterii acestora, conform art. 11 din Legea nr. 164/2014.

15. Așadar, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile legale criticate care instituie reguli privind plata despăgubirilor nu au caracter retroactiv. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

16. Curtea constată că ipoteza avută în vedere de prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea observă că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

17. Cât privește critica de neconstituționalitate a art. 3 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 164/2014, formulată din perspectiva măsurii de eșalonare a despăgubirilor pe termen de 5 ani, în raport cu art. 44 din Constituție privind dreptul de proprietate privată, Curtea reține că mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015).

18. Curtea constată că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind un termen de 5 ani pentru eșalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită de reeșalonare a unor debite ale statului pe o durată de 5 ani poate fi considerată, așadar, de natură a menține un just echilibru între interesele debitorului — stat și cele ale creditorului — persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege.

19. În plus, astfel cum rezultă din Expunerea de motive la Legea nr. 164/2014, Curtea observă că evaluările Guvernului privind impactul financiar asupra bugetului se referă la o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a acestui act normativ, astfel încât și din acest punct de vedere este justificată instituirea unui termen de 5 ani pentru eșalonarea plății despăgubirilor acordate potrivit Legii nr. 290/2003.

20. În ceea ce privește constituționalitatea eșalonării plății unor sume datorate de stat, Curtea s-a mai pronunțat, de exemplu, prin Decizia nr. 897 din 25 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie 2013, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, și Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010. Prin aceste decizii, Curtea a statuat că eșalonarea, pe o durată de

5 ani, a plății sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar sunt constituționale.

21. De asemenea, prin Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010, Curtea a statuat că executarea eșalonată a unor titluri executorii ce au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno actu* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura.

22. Totodată, prin Decizia nr. 595 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 16 ianuarie 2015, Curtea a constatat că, prin eșalonarea pe o perioadă de 5 ani, în tranșe anuale egale, a plății sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, statul nu contestă existența unui bun în sensul art. 1 din Protocolul adițional la Convenție, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate și nu refuză punerea în aplicare a acestora. Măsura criticată este mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit în sensul Convenției, fiind deci o aplicare a art. 44 alin. (2) din Constituție, în condițiile necesității plății unor sume mari de bani de la bugetul de stat.

23. Pe cale de consecință, eșalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității, urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că prin această măsură statul afectează esența dreptului de proprietate privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și al Legii nr. 290/2003.

24. Aceasta, cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social, valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale.

25. În final, referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Aza Crișan în Dosarul nr. 4.381/62/2014 al Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 3 alin. (2) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Brașov — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 decembrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 865

din 10 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de

compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Dumitru Vescu și Teodor Vescu în Dosarul nr. 16.311/3/2012 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 350D/2015 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința din 15 octombrie 2015, în prezența autorului excepției, Dumitru Vescu, a reprezentantului Comisiei Municipiului București pentru Aplicarea Legii nr. 290/2003 și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când, având în vedere imposibilitatea constituirii majorității prevăzute de art. 6 și art. 51 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, Curtea a dispus redeschiderea dezbaterilor pentru data de 17 noiembrie 2015. La acea dată, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor, pentru lămuriri suplimentare asupra problemelor ce formează obiectul dezbaterii, în temeiul prevederilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 3 decembrie 2015 și, ulterior, pentru datele de 8 decembrie 2015 și 10 decembrie 2015, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 19 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 16.311/3/2012, Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor **art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Dumitru Vescu și Teodor Vescu cu prilejul soluționării recursului împotriva Sentinței civile nr. 1.167/18 februarie 2014, pronunțată de Tribunalul București — Secția a IX-a contencios administrativ și fiscal într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ prin care a fost respinsă cererea de restituire în natură a unei suprafețe de 33,90 ha teren intravilan.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia arată că aplicarea Legii nr. 164/2014 cauzelor aflate deja pe rolul instanțelor judecătorești și instituirea unor noi termene de soluționare a cererilor privind acordarea de despăgubiri formulate în baza Legii nr. 290/2003 aduc atingere principiului neretroactivității legii, principiului egalității în fața legii, dreptului de acces liber la justiție și dreptului de proprietate privată, precum și reglementărilor internaționale pe care statul român s-a obligat să le respecte. Astfel, arată că, sub imperiul vechii reglementări, hotărârile comisiilor de aprobare a cererilor formulate în baza Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003, precum și deciziile Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților constituie titluri executorii, iar o mare parte dintre acestea au trecut deja prin filtrul instanțelor judecătorești. În aceste condiții, desființarea acestora și a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pronunțate, dintre care unele sunt în stadiul punerii în executare, încalcă dispozițiile constituționale privind accesul liber la justiție și dreptul de proprietate privată și contravine principiului neretroactivității legii.

5. Autorii susțin că, „sub imperiul vechilor reglementări, Comisia de aplicare a Legii nr. 290/2003 a aprobat cererea de atribuire în natură, care a condus la emiterea unui act autentic

de către statul român în anul 2011, act care confirmă astăzi irevocabil dreptul de proprietate și moștenire pentru acest imobil/teren. Punerea în posesie și punerea în executare a deciziei judecătorești irevocabile este însă blocată prin art. 2 și art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014. Aceste prevederi de lege sunt considerate neconstituționale, deoarece atentează asupra unui bun „suficient de important și recunoscut”, încălcând astfel dreptul de proprietate privată. Eliminarea posibilității restituirii în natură a bunului și stabilirea acordării de despăgubiri limitate ca valoare sunt inechitabile, nefiind justificate economic și încălcând obligațiile din reglementări internaționale asumate de statul român.

6. De asemenea, susțin că prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 sancționează atitudinea persoanelor care au formulat cereri de chemare în judecată în considerarea termenelor și condițiilor prevăzute de Legea nr. 290/2003, astfel cum a fost modificată și completată indirect și prin Legea nr. 165/2013. În același timp, prevederile art. 2 și art. 3 alin. (2) coroborate cu dispozițiile art. 13 din Legea nr. 164/2014 nu oferă drepturi egale pentru toate persoanele care au formulat cereri potrivit Legii nr. 290/2003, întrucât creează inegalități majore între persoanele care au depus cereri la entitățile investite de lege, aflate în diferite localități de pe teritoriul României.

7. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** consideră că prevederile art. 2 și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 sunt constituționale, iar prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 sunt neconstituționale cu privire la partea referitoare la aplicarea Legii nr. 164/2014 și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998 și a Legii nr. 290/2003.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile art. 2 și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 sunt neconstituționale, iar cele ale art. 3 alin. (2) din același act normativ sunt constituționale în măsura în care instanțele de judecată nu suprimă cursul procesului dispunând reluarea fazei administrative, respectând termenul prevăzute de acest act normativ.

10. Reține că toate persoanele care au depus cereri în temeiul Legii nr. 290/2003, în termenul legal, se află într-o situație juridică identică, și anume au dobândit vocația fie la atribuirea terenurilor, fie la acordarea de despăgubiri sau compensații. Or, legiuitorul, prin abrogarea art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 290/2003 și, implicit, prin noua prevedere, elimină practic o formă de despăgubire la care erau îndreptățite persoanele prevăzute de Legea nr. 290/2003, și anume atribuirea de teren, pentru care unele persoane îndreptățite se aflau în faza finală de soluționare a cererii în urma unor procese. În atari condiții, normele criticate au caracter retroactiv, deoarece acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor în temeiul Legii nr. 290/2003, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*. Mai mult, în determinarea câmpului de aplicare a legilor în timp trebuie să se țină seama atât de prioritatea noii legi față de cea veche, cât și de siguranța raporturilor sociale, care presupune ca acestea să nu fie desființate sau modificate, fără un motiv deosebit de ordine socială. În plus, principiul aplicării imediate presupune intrarea în vigoare a noilor dispoziții pentru situațiile ale căror efecte nu erau susceptibile să se producă sub imperiul legii vechi. De asemenea, apreciază că noua reglementare tinde să genereze discriminări în cadrul aceleiași categorii de persoane, în speță, persoanele

îndreptăţite potrivit Legii nr. 290/2003 la atribuirea unor terenuri sau compensaţii/despăgubiri, care, după intrarea în vigoare a modificărilor, vor beneficia doar de despăgubiri băneşti, ca singură măsură compensatorie. Astfel, în contextul actual, singurul criteriu de diferenţiere aplicabil persoanelor îndreptăţite potrivit Legii nr. 290/2003, aflate în situaţii identice, apare ca fiind soluţionarea cu întârziere a cererilor de către comisiile pentru aplicarea Legii nr. 290/2003. Însă această simplă situaţie de fapt nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv şi rezonabil de diferenţiere, astfel încât nu se poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor îndreptăţite la restituirea în natură sau măsuri reparatorii prin echivalent, persoane aflate în situaţii identice. Pentru acest motiv, consideră că dispoziţiile art. 2 şi art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 aduc atingere principiului neretroactivităţii şi al egalităţii în faţa legii, prevăzute de art. 15 alin. (2) şi art. 16 alin. (1) din Constituţie.

11. Referitor la criticile de neconstituţionalitate ale art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014, faţă de art. 15 alin. (2) şi art. 21 din Constituţie, reţine că, potrivit susţinerilor autorilor, excepţia de neconstituţionalitate a fost invocată cu ocazia soluţionării unui litigiu în temeiul Legii nr. 290/2003, determinat de refuzul Comisiei Municipiului Bucureşti pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 de punere în executare a unei hotărâri judecătoreşti. În timpul litigiului, a intervenit Legea nr. 164/2014, care se aplică şi cauzelor aflate pe rol. În acest context, precizează că, în cursul procesului, pot interveni norme care să modifice condiţiile de desfăşurare ale acestuia, însă nu dispoziţii de natură să curme sau să întrerupă derularea procesului. În atari condiţii, normele de lege criticate sunt neconstituţionale doar în măsura în care, în temeiul acestora, instanţele de judecată ar suprima cursul procesului, indicând părţilor reluarea fazei administrative, cu respectarea termenelor prevăzute de noua lege. În privinţa celorlalte aspecte prezentate de autorii excepţiei, consideră că aceştia nu prezintă suficiente temeiuri care să conducă la constatarea neconstituţionalităţii normelor criticate.

12. **Preşedinţii celor două Camere ale Parlamentului şi Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de autorul excepţiei şi de partea Comisia Municipiului Bucureşti pentru Aplicarea Legii nr. 290/2003, susţinerile autorului excepţiei şi ale părţii prezente, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispoziţiile Constituţiei, precum şi Legea nr. 47/1992, reţine următoarele:

13. Curtea Constituţională a fost legal sesizată şi este competentă, potrivit dispoziţiilor art. 146 lit. d) din Constituţie, precum şi ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 şi 29 din Legea nr. 47/1992, să soluţioneze excepţia de neconstituţionalitate.

14. Obiectul excepţiei de neconstituţionalitate îl constituie art. 2, art. 3 alin. (2) şi art. 20 pct. (2) din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea şi finalizarea procesului de soluţionare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România şi Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum şi al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reţinute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord şi Ținutul Herţa, ca urmare a stării de război şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, şi pentru modificarea unor acte normative,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014, având următorul cuprins:

— Art. 2: „Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, singura măsură compensatorie de care pot beneficia persoanele prevăzute la art. 1 este acordarea de despăgubiri băneşti.”;

— Art. 3 alin. (2): „Dispoziţiile prezentei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluţionate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluţionate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum şi cauzelor aflate pe rolul instanţelor judecătoreşti, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi a Legii nr. 290/2003, cu modificările şi completările ulterioare.”;

— Art. 20 pct. 2: „Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reţinute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord şi Ținutul Herţa, ca urmare a stării de război şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 14 iulie 2003, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...]”

2. La articolul 2, alineatele (1)—(3) se abrogă.”

15. În opinia autorilor excepţiei, prevederile de lege criticate contravin dispoziţiilor din Constituţie cuprinse în art. 1 alin. (4) şi (5) privind principiul separaţiei şi echilibrului puterilor în cadrul democraţiei constituţionale şi obligativitatea respectării Constituţiei, a supremaţiei sale şi a legilor, art. 11 privind dreptul internaţional şi dreptul intern, art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivităţii legii, cu excepţia legii penale sau contravenţionale mai favorabile, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiţie, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 46 privind dreptul la moştenire, art. 53 alin. (2) privind restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi şi art. 148 privind integrarea în Uniunea Europeană.

16. Examinând excepţia de neconstituţionalitate, Curtea reţine că autorii acesteia critică soluţia legislativă cuprinsă în prevederile art. 2 şi art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 potrivit căreia singura măsură compensatorie de care pot beneficia persoanele prevăzute de lege este acordarea de despăgubiri băneşti, fiind abrogate, totodată, normele cuprinse în art. 2 alin. (1)—(3) din Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensaţii cetăţenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reţinute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord şi Ținutul Herţa, ca urmare a stării de război şi a aplicării Tratatului de Pace între România şi Puterile Aliate şi Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, care instituiau posibilitatea atribuirii în natură de terenuri de acelaşi gen în judeţele în care locuiesc solicitanţii, în limita disponibilităţii.

17. Sub acest aspect, Curtea reţine, în acord cu jurisprudenţa sa, că modul de reparare a injustiţiilor şi abuzurilor din legislaţia fostului regim politic ţine de opţiunea exclusivă a legiuitorului actual, în considerarea prevederilor art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituţie, potrivit căreia conţinutul şi limitele dreptului de proprietate sunt stabile de lege. Totodată, prevederile art. 1 cuprinse în Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, reglementând dreptul persoanelor fizice şi juridice la respectarea bunurilor, lasă în competenţa statelor semnatare ale Convenţiei adoptarea măsurilor legislative concrete şi a procedurii de urmat, necesare în vederea restituirii în natură a bunurilor preluate de stat sau acordării de despăgubiri (a se vedea, spre exemplu, Decizia Curţii

Constituționale nr. 202 din 18 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 19 iunie 2013).

18. De asemenea, Curtea a statuat că este dreptul suveran al legiuitorului de a aprecia întinderea și amploarea măsurilor pe care le stabilește prin lege, iar sub aspectele practice ce le-ar presupune o apreciere asupra oportunității vreunei măsuri reparatorii, Curtea nu numai că nu s-ar putea pronunța, dar, în principiu, n-ar putea, desigur, să completeze sau să schimbe măsuri legislative existente, devenind astfel „legislator pozitiv” (a se vedea Decizia nr. 219 din 15 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 14 aprilie 2011).

19. Curtea observă că, în Expunerea de motive la Legea nr. 164/2014, se arată că „măsura compensării bănești exprimă voința legiuitorului de a acorda o reparație echitabilă și corespunde, în primul rând, intereselor persoanelor îndreptățite. În același timp, aceasta reprezintă și singura măsură viabilă și sustenabilă din punct de vedere economic, din moment ce compensarea cu terenuri nu mai poate fi o alternativă după ce statul român s-a obligat să pună bunurile imobile disponibile, aflate în domeniul public și privat al statului, la dispoziția persoanelor îndreptățite la retrocedare conform Legii nr. 164/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România”.

20. Curtea constată că, prin prevederile de lege criticate, statul nu contestă existența unui bun în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate și nu refuză punerea în aplicare a acestora. Măsura criticată este mai degrabă una de garantare a dreptului de proprietate asupra bunului dobândit, în condițiile necesității plății unor sume mari de bani de la bugetul de stat.

21. În aceste condiții, Curtea constată că stabilirea despăgubirilor bănești ca unică modalitate de compensare pentru pierderile suferite în urma unor evenimente istorice de cetățenii români, prin trecerea unor bunuri imobile în proprietatea statului bulgar sau prin sechestrarea ori reținerea acestora sau prin rămânerea acestora în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război, nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate privată în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, încadrându-se în limitele permise de art. 44 din Constituție.

22. Aceasta, cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social, valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just, proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale.

23. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate formulată în raport cu dispozițiile art. 16 din Constituție, Curtea reține că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor de lege criticate (a se vedea Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Cu alte cuvinte, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de reparație prin compensarea cu terenuri anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

24. Referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014, susținută în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2), care consacră principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, Curtea observă că normele de lege supuse controlului de constituționalitate stabilesc domeniul de aplicare a legii sub aspectul modalității de plată a despăgubirilor, fără a interfera cu privire la existența sau întinderea despăgubirilor deja stabilite prin deciziile de plată și hotărârile definitive emise în temeiul legilor reparatorii.

25. Curtea reține că, în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, al Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 393/2006 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea fostului Regat al Sârbilor, Croaților și Slovenilor, în urma aplicării Protocolului privitor la câteva insule de pe Dunăre și la un schimb de comune între România și Iugoslavia, încheiat la Belgrad la 24 noiembrie 1923, și a Convenției dintre România și Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, relativă la regimul proprietăților situate în zona de frontieră, semnată la Belgrad la 5 iulie 1924, statul român s-a obligat să plătească foștilor proprietari și moștenitorilor acestora compensații bănești pentru anumite imobile abandonate pe foste teritorii ale României, în urma modificării granițelor survenite înainte și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Astfel, deciziile definitive de plată a despăgubirilor (concretizate fie în hotărârile comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea celor trei acte normative precizate, fie în deciziile Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, fie în hotărârile judecătorești definitive prin care s-a exercitat controlul judecătoreesc asupra actelor administrative de plată a despăgubirilor) au generat un drept de creanță asupra statului care beneficiază de protecție constituțională, în condițiile art. 44 din Legea fundamentală.

26. Distingând între stabilirea despăgubirilor — art. 3 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, și plata acestora — art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014, legiuitorul a stabilit că prevederile de lege referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluționate până la data intrării în vigoare a legii, precum și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014, plata despăgubirilor se efectuează, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, în condițiile prevăzute de art. 10 din Legea nr. 164/2014.

27. Așadar, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile legale criticate instituie reguli privind plata despăgubirilor fără a avea un caracter retroactiv. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

28. Curtea constată că ipoteza avută în vedere de prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea observă că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

29. În final, Curtea constată că prevederile de lege criticate nu conțin norme de natură să contravină dispozițiilor constituționale referitoare la principiul separației și echilibrului

puterilor în cadrul democrației constituționale și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, dreptul internațional și dreptul intern și integrarea în Uniunea Europeană și nu restrâng sub niciun aspect accesul liber la justiție și dreptul la moștenire.

30. Referitor la susținerile autorilor excepției referitoare la recunoașterea dreptului lor de proprietate, Curtea precizează că acestea vizează interpretarea și aplicarea legii, operațiuni de competența instanței judecătorești investite cu soluționarea cauzei, fără a antama aspecte de constituționalitate.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Dumitru Vescu și Teodor Vescu în Dosarul nr. 16.311/3/2012 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 2, art. 3 alin. (2) și art. 20 pct. 2 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 decembrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 869

din 10 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006

Daniel Marius Morar	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea

corupției și art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006, excepție ridicată de Petre Roman în Dosarul nr. 269/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 915D/2015 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința din 26 noiembrie 2015, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 10 decembrie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 8 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 269/2/2015, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Petre Roman într-o cauză având ca obiect cererea de anulare a unui raport de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate prin care s-a reținut starea de incompatibilitate.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile criticate pentru neconstituționalitate cuprind norme juridice lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, că noțiunea de „*comerciant persoană fizică*” nu este definită de niciun text de lege, deși se regăsește atât în art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003, cât și în art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006, aspect de natură să genereze divergențe de interpretare. Cea de-a doua categorie de texte de lege criticate pentru neconstituționalitate, și anume art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 se referă la prevederi care, deși reglementează aceeași situație juridică, au un conținut diferit, stabilind termene diferite pentru evitarea stării de incompatibilitate, ceea ce determină o incertitudine gravă cu privire la modul în care destinatarul normei juridice poate acționa pentru a evita starea de incompatibilitate. O altă sursă de imprevizibilitate este generată de folosirea termenului de „*demisie*”, „*a demisiona*”, noțiune absolut improprie pentru situația unei persoane fizice autorizate.

5. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, reținând că dispozițiile legale criticate, caracterizate printr-o tehnică legislativă deficitară, nu întrunesc exigențele de claritate, precizie și previzibilitate, astfel încât destinatarii normelor respective să își poată adapta în mod corespunzător conduita și sunt astfel incompatibile cu principiul fundamental privind respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție și cu dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 21 alin. (3) din Constituție, precum și de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților

fundamentale. De asemenea, reține că dispozițiile art. 87 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 reglementează un caz de incompatibilitate între calitatea de deputat și senator și calitatea de „*comerciant persoană fizică*”, iar nu între calitatea de deputat și senator și cea de „*persoană fizică autorizată*” [noțiune la care se referă art. 2 lit. a) și i) și art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale] și că nu există vreo definiție a noțiunii de „*comerciant persoană fizică*”, cuprinsă într-o normă juridică în vigoare la data emiterii raportului de evaluare, împrejurări de natură a provoca o jurisprudență neunitară.

6. Totodată, în opinia instanței judecătorești, prevederile art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 pot genera neclarități în interpretare și aplicare, în ceea ce privește termenele în care destinatarul normei, ce are calitatea de parlamentar, este obligat să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea [termen de maximum 75 zile, conform art. 83 alin. (1) și (2) din Legea nr. 161/2003, respectiv termen de 30 de zile, potrivit art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006].

7. În același timp, arată că noțiunea de „*demisie/a demisiona*”, utilizată în cuprinsul art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 este una absolut improprie pentru situația unei persoane fizice autorizate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile art. 82 alin. (1) lit. e) și art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003, precum și cele ale art. 16 alin. (2) lit. e) și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 sunt neconstituționale, reținând că noțiunea de „*comerciant*” supraviețuiește în sistemul juridic românesc, în măsura în care ea este menționată în norme speciale care conțin un sens propriu al acestei noțiuni, precum și într-o serie de acte normative menționate expres în Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil. Or, nici Legea nr. 161/2003, nici Legea nr. 96/2006 nu conțin un sens propriu dat acestei noțiuni, astfel încât pot apărea neclarități legate de întreruperea activității, cum ar fi demisia sau suspendarea/întreruperea activității. În aceste condiții, consideră că nu este respectată cerința de accesibilitate a legii, întrucât prevederile legale criticate, pe lângă faptul că nu definesc ele însele noțiunea de „*comerciant*”, nici nu fac trimitere la un act normativ de rang legal, care să stabilească un înțeles propriu al acestei noțiuni.

10. Totodată, termenele diferite în care parlamentarul este obligat să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea (Legea nr. 161/2003 prevede un termen de până la 75 de zile, iar Legea nr. 96/2006 instituie un termen de până la 45 de zile) creează premisele imposibilității valorificării accesului la justiție. Așadar, actele normative criticate nu satisfac cerința de previzibilitate, întrucât nu poate fi determinat cu exactitate termenul până la care parlamentarul este obligat să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea, încalcându-se astfel

principiul legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție. Totodată, este necesar ca între actele normative care reglementează un anumit domeniu să existe o conexiune logică pentru a da posibilitatea destinatarilor să își adapteze conduita în funcție de aceasta. Or, necorelarea celor două acte normative în ceea ce privește termenul în care parlamentarul poate opta între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea poate pune în discuție afectarea accesului la justiție.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de partea Agenția Națională de Integritate, susținerile reprezentantului Agenției Naționale de Integritate, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 82 alin. (1) lit. e) și art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 16 alin. (2) lit. e) și art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 25 iulie 2013. Ulterior sesizării Curții Constituționale, Legea nr. 96/2006 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 22 mai 2015, textele de lege cuprinse în art. 16 alin. (2) lit. e) și art. 17 alin. (1) teza a doua păstrând soluția legislativă și numerotarea.

Prevederile criticate din Legea nr. 161/2003 au următorul cuprins:

— Art. 82 alin. (1) lit. e): „*Calitatea de deputat și senator este, de asemenea, incompatibilă cu: [...]*”

e) calitatea de comerciant persoană fizică;”.

— Art. 83 alin. (2): „*În termen de 60 de zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1), deputatul sau senatorul va opta între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții.*”

Prevederile art. 83 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, la care art. 83 alin. (2) face trimitere, au următorul cuprins: „Deputatul sau senatorul care la data intrării în vigoare a prezentului titlu se află în una dintre incompatibilitățile prevăzute de art. 81 și 82 va informa, în termen de 15 zile, Biroul permanent al Camerei din care face parte.”

Prevederile criticate din Legea nr. 96/2006 au următorul cuprins:

— Art. 16 alin. (2) lit. e): „*Calitatea de deputat sau de senator este, de asemenea, incompatibilă cu: [...]*”

e) calitatea de comerciant persoană fizică;”.

— Art. 17 alin. (1): „Deputatul sau senatorul care, la data intrării în exercițiul mandatului, se află în una dintre situațiile de

incompatibilitate prevăzute în prezentul statut sau în alte legi speciale are la dispoziție un termen de 15 zile pentru a notifica Biroul permanent al Camerei din care face parte cu privire la starea sa de incompatibilitate. *După expirarea acestui termen, deputatul sau senatorul va opta, în termen de 30 de zile, între mandatul de deputat sau de senator și funcția ori funcțiile incompatibile, demisionând potrivit opțiunii sale [...]*”.

14. În opinia autorului excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil. De asemenea, sunt invocate dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost ridicată într-o cauză având ca obiect anularea unui raport de evaluare prin care Agenția Națională de Integritate a reținut că autorul excepției s-a aflat în stare de incompatibilitate, întrucât, în calitate de deputat în Parlamentul României, a deținut și calitatea de comerciant persoană fizică, fiind titular al „*Petre Roman PFA*”.

16. În acest context, Curtea reține că pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 este susținută prin aceea că, în absența unei definiții legale a noțiunii de „*comerciant persoană fizică*”, textele de lege criticate pot genera interpretări și aplicări eronate, motiv pentru care se impune nuanțarea acestora, în sensul clarificării înțeleșului lor.

17. Sub acest aspect, Curtea reține că aspectele invocate de autorul excepției vizează, în realitate, interpretarea și aplicarea legii, operațiuni care constituie atributul instanței judecătorești investite cu soluționarea cauzei. Calificarea unei persoane fizice ce desfășoară o activitate economică autorizată ca fiind „*comerciant*” presupune o analiză de la caz la caz, în funcție de particularitățile fiecărei spețe, de către instituțiile/autoritățile publice competente, în raport cu coordonatele cuprinse în legislația în materie; spre exemplu: art. 6 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 25 aprilie 2008.

18. Pe cale de consecință, a determina în concret dacă o persoană fizică desfășurând o anumită activitate cu caracter lucrativ se încadrează sau nu în categoria „*comercianților*”, în vederea stabilirii existenței stării de incompatibilitate dintre această calitate și cea de deputat sau de senator, constituie aspecte referitoare la interpretarea și aplicarea legii de către autoritățile publice cu atribuții în acest domeniu, respectiv Agenția Națională de Integritate și instanța judecătorească investită cu soluționarea contestației împotriva raportului de evaluare întocmit de Agenție.

19. De altfel, Curtea reține că prevederile art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 sunt norme clare, previzibile, stabilind precis

conduita senatorilor și deputaților, astfel încât starea de incompatibilitate să poată fi evitată, iar scopul legii de asigurare a imparțialității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice și de protejare a interesului social să fie atins.

20. Cât privește critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și a art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006, în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea observă că aceasta este formulată din perspectiva unui pretins paralelism legislativ, autorul excepției susținând că prin aceste prevederi, cuprinse în legi distincte, este reglementată aceeași situație juridică.

21. Curtea reține, însă, că normele legale criticate se referă la situații juridice distincte în timp, ceea ce justifică și reglementări diferite. Astfel, prevederile art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 vizează situația deputatului sau senatorului care la data intrării în vigoare a Legii nr. 161/2003 se află în una dintre incompatibilitățile prevăzute de art. 81 sau art. 82 din lege, urmând să acționeze conform legii, și anume să *informeze în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte, iar în termen de 60 de zile de la expirarea termenului de 15 zile, să opteze între mandatul de parlamentar și funcția care generează incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții.*

22. Prevederile art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006 se referă la situația deputatului sau senatorului care la data intrării în exercițiul mandatului se află în una dintre situațiile de incompatibilitate, urmând să acționeze conform legii, respectiv să *notifice în termen de 15 zile Biroul permanent al Camerei din care face parte cu privire la starea sa de incompatibilitate și, după expirarea acestui termen, deputatul sau senatorul să opteze, în termen de 30 de zile, între mandatul de deputat sau de senator și funcția ori funcțiile incompatibile, demisionând potrivit opțiunii sale.* Așadar, distingând între

situația în care deputatul/senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului, Curtea constată că prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt norme clare, precise, previzibile, fără a putea fi considerate de natură a genera dificultăți de interpretare.

23. Pe cale de consecință, constatând și în acest caz că, prin prisma criticilor formulate, autorul excepției sesizează, cu precădere, aspecte privind interpretarea și aplicarea legii, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

24. În același timp, referitor la critica privind utilizarea noțiunii de „*demisie*” în cuprinsul textelor de lege criticate, Curtea subliniază că aceasta reprezintă strict o problemă de tehnică legislativă, sub aspectul alegerii noțiunilor cu care legea operează, fără a avea însă relevanță constituțională. Semnificația în cauză a termenului „*demisie*”, utilizat de legiuitor contrar regulilor stabilite prin Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care recomandă folosirea unor noțiuni generale, cuprinzătoare, este însă clară și neechivocă, în sensul de încetare, de către senator sau deputat, a activității desfășurate în calitate de „*comerciant persoană fizică*”. Remedierea acestei probleme revine însă autorității legiuitoare, excedând competenței Curții Constituționale.

25. În final, referitor la invocarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea constată că acestea nu au incidență în soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, și ale art. 16 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, precum și a prevederilor art. 83 alin. (2) din Legea nr. 161/2003 și ale art. 17 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 96/2006, excepție ridicată de Petre Roman în Dosarul nr. 269/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 decembrie 2015.

PREȘEDINTE
DANIEL MARIUS MORAR

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind modificarea Ordinului ministrului mediului și gospodării apelor nr. 549/2006 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului „Declarație privind obligațiile la Fondul pentru mediu” și a instrucțiunilor de completare și depunere a acestuia

Ținând cont de prevederile art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere dispozițiile Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare,

în baza art. 6 lit. j) din Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației Fondului pentru Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2006, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul ministrului mediului și gospodării apelor nr. 549/2006 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului „Declarație privind obligațiile la Fondul pentru mediu” și a instrucțiunilor de completare și depunere a acestuia, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 12 iunie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Formularul editat pe suport hârtie de către contribuabili cu ajutorul programului informatic de asistență se semnează și se depune în original la sediul Administrației Fondului pentru Mediu sau se comunică cu confirmare de primire.”

2. La anexa nr. 1, ultimul paragraf se modifică și va avea următorul cuprins:

„Prezenta declarație reprezintă titlu de creanță și produce efectele juridice ale înștiințării de plată de la data depunerii acesteia, în condițiile legii.

Sub sancțiunile aplicabile faptei de fals în declarații, declar că datele din această declarație sunt corecte și complete.

Numele și prenumele

Semnătura

Funcția

Loc rezervat pentru coduri de bare generate și tipărite automat de programul informatic de asistență.”

3. La anexa nr. 2, în capitolul 4 al șaselea paragraf, partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Declarația privind obligațiile la Fondul pentru mediu, în forma editată pe suport hârtie, se întocmește în două exemplare, semnate în original, potrivit legii în vigoare, astfel:”.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Viorel Traian Lascu,

secretar de stat

București, 11 februarie 2016.

Nr. 223.

MINISTERUL CULTURII

ORDIN
pentru acreditarea Muzeului Județean de Științele Naturii
Prahova din Ploiești

În baza Hotărârii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor nr. 6.314 din 19 ianuarie 2016,

în conformitate cu prevederile art. 12 din Criteriile și normele de acreditare a muzeelor și a colecțiilor publice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.057/2007,

în temeiul dispozițiilor art. 18 alin. (4) din Legea muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003, republicată, și al prevederilor art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se acreditează Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, cu sediul în Ploiești.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul culturii,
Vlad Tudor Alexandrescu

București, 18 februarie 2016.
Nr. 2.097.

MINISTERUL CULTURII

ORDIN
pentru reacreditarea Muzeului Marinei Române din Constanța

În baza Hotărârii Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor nr. 6.380 din 19 ianuarie 2016,

în conformitate cu prevederile art. 12 și 18 din Criteriile și normele de acreditare a muzeelor și a colecțiilor publice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.057/2007,

în temeiul dispozițiilor art. 18 alin. (4) din Legea muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003, republicată, și al prevederilor art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se reacreditează Muzeul Marinei Române, cu sediul în Constanța.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul culturii,
Vlad Tudor Alexandrescu

București, 18 februarie 2016.
Nr. 2.098.

ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

ORDIN

pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 280/2015 privind constituirea Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice

Având în vedere:

- Referatul de aprobare al Serviciului medical al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. M.S./S.M./599 din 17 februarie 2016;
 - art. 278 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările ulterioare;
 - art. 8 și art. 37 alin. (1) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, aprobată prin Legea nr. 184/2015;
 - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2014 privind stabilirea unor măsuri financiare în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative, cu completările ulterioare;
 - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și alte măsuri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 171/2015, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 3/1/2015 privind modelul de contract, metodologia de negociere, încheiere și monitorizare a modului de implementare și derulare a contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat, cu modificările și completările ulterioare,
- în temeiul dispozițiilor art. 291 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările ulterioare, și ale art. 17 alin. (5) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 280/2015 privind constituirea Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 7 mai 2015, cu modificările

ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Persoanele nominalizate în anexă, precum și direcțiile de specialitate din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,
Vasile Ciurchea

București, 19 februarie 2016.
Nr. 106.

ANEXĂ
(Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 280/2015)

Componenta Comisiei de experți pentru afecțiuni hepatice este:

- a) prof. dr. Alexandru Oproiu — președintele comisiei;
- b) conf. dr. Mircea Mănuș — vicepreședintele comisiei;
- c) prof. dr. Emanoil Ceaușu — membru;
- d) prof. dr. Radu Voiosu — membru;
- e) conf. dr. Dan-Ionuț Gheonea — membru;
- f) asist. univ. dr. Alice Ziazin Nisanian — membru;
- g) asist. univ. dr. Carmen Preda — membru;
- h) asist. univ. dr. Corneliu Petru Popescu — Spitalul Clinic „Dr. Victor Babeș” — membru;
- i) dr. Roxana Radu — secretar al comisiei;
- j) dr. Irene Tudor — secretar al comisiei;
- k) dr. Andreea Oana Zaharia — secretar al comisiei.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2016 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

